

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 101 10 - Αθήνα
TELEFAX : 210 5203872
Πληροφορίες: Φίλιππος Κωνσταντίνου
Τηλέφωνο : 2131516116
E-MAIL : ypertns@ypakp.gr

Αθήνα, 07.08.2018
Αριθ. Πρωτ.: 553

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΘΕΜΑ: «Σχετικά με τους εργαζόμενους (εργάτες γης) στη Μανωλάδα»

Σχετ.: Η με αρ. πρωτ.: 6876/15-06-2018 Ερώτηση.

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές, κ.κ. Ν. Καραθανασόπουλο, Σ. Κατσώτη, Ν. Μωραΐτη και Δ. Μανωλάκου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Για την ενίσχυση του πλαισίου προστασίας των εργαζομένων στην γεωργία είναι δεδομένη η βούληση του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την κύρωση, το αμέσως επόμενο διάστημα, της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 129 για την Επιθεώρηση Εργασίας στην Γεωργία. Με την κύρωση και εφαρμογή της 129 ΔΣΕ για πρώτη φορά θα τεθεί σε ολοκληρωμένη βάση το ζήτημα της προστασίας των εργαζομένων στον αγροτικό τομέα, αντιμετωπίζοντας αποσπασματικές προσεγγίσεις και ελλείμματα δεκαετιών.

Στο πλαίσιο αυτό ήδη βρίσκονται σε εξέλιξη οι προπαρασκευαστικές διαδικασίες για τον προσδιορισμό των νομοθετικών, λειτουργικών και οργανωτικών αλλαγών που απαιτούνται για την εφαρμογή της εν λόγω Διεθνούς Σύμβασης, η ολοκλήρωση των οποίων είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή της.

Η οικοδόμηση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου έλεγχου των εργασιακών σχέσεων και των συνθηκών ασφαλείας και υγείας των εργαζομένων, με την αναγκαία ενδυνάμωση των ελεγκτικών μηχανισμών, την δημιουργία αξιόπιστων εργαλείων ελέγχου και την δημιουργία πλαισίου συνεργασίας των κρατικών φορέων θα διασφαλίσει στην πράξη τα δικαιώματα των εργαζομένων.

Β. Σύμφωνα με την Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών του ΣΕΠΕ, την 15.06.2018, πραγματοποιήθηκαν πέντε (5) έλεγχοι σε επιχειρήσεις - συσκευαστήρια στη περιοχή της Μανωλάδας και της ευρύτερης περιοχής του Νομού Ηλείας από Ειδικούς Επιθεωρητές.

Στους εν λόγω ελέγχους, διαπιστώθηκε ότι όλοι οι εργαζόμενοι ήταν καταχωρημένοι σε ισχύοντες πίνακες προσωπικού και εργάζονταν εντός ωραρίου εργασίας. Ακόμα ελέγχθηκαν οι ατομικές συμβάσεις των εργαζομένων, καθώς και η καταβολή των αποδοχών τους.

Από αρχές του έτους 2018 έως 04-07-2018, το αρμόδιο Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων του ΣΕΠΕ Ηλείας διενήργησε σε επιχειρήσεις - συσκευαστήρια στη Ν. Μανωλάδα και στην ευρύτερη περιοχή, συνολικά δέκα επτά (17) ελέγχους. Ο συνολικός αριθμός εργαζόμενων των εν λόγω επιχειρήσεων, ήταν εξήντα επτά (67).

Από τους ελέγχους και για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, επιβλήθηκαν για αδήλωτη εργασία ένα (1) πρόστιμο ποσού 10.550€ και επίσης ένα (1) πρόστιμο ποσού 3.000€, για μη αναγραφή ωραρίου εργασίας εργαζόμενου στο πίνακα προσωπικού και ωρών εργασίας.

Επίσης, από αρχές του έτους 2018 έως 04-07-2018, το ανωτέρω Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων του ΣΕΠΕ Ηλείας δεν είχε δεχτεί καμία καταγγελία από εργαζόμενο/ους με αίτημα διενέργειας εργατικής διαφοράς για τα διαλαμβανόμενα στην ανωτέρω Ερώτηση.

Γ. Σχετικά με το ν.1876/1990 «Περί ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων» σας γνωρίζουμε τα εξής:

Από την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ ο ν. 1876/1990 «περί ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων», οι εργαζόμενοι στην γεωργία συμπεριλήφθηκαν στο πεδίο εφαρμογής του, με τις προϋποθέσεις που ο νόμος ορίζει, ως κατωτέρω:

«Άρθρο 1 Έκταση εφαρμογής του νόμου

1. Ο νόμος αυτός αφορά όλους όσους εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου σε οποιονδήποτε ημεδαπό ή αλλοδαπό εργοδότη, επιχείρηση, εκμετάλλευση ή υπηρεσία του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα της οικονομίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι στη γεωργία, κτηνοτροφία και συναφείς εργασίες, καθώς και οι κατ' οίκον εργαζόμενοι.

2. Εφαρμόζεται επίσης και σε φυσικά πρόσωπα τα οποία αν και δεν συνδέονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας παρέχουν εργασία υπό συνθήκες εξάρτησης και εμφανίζουν ανάγκη προστασίας αντίστοιχη με αυτή των εργαζομένων.»

Για τις περιπτώσεις εκείνες, που ο εργοδότης δεσμεύεται από επιχειρησιακή Σ.Σ.Ε., οι κανονιστικοί όροι της, διέπουν όλους τους εργαζόμενους της επιχείρησης (παρ. 3 άρ. 8 ν.1876/1990 όπως ισχύει) και εφόσον η σχέση εργασίας ρυθμίζεται από περισσότερες ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί συρροής του εδ. Β' παρ. 2 άρ. 10 του ν.1876/1990 όπως ισχύει σήμερα: «Έως το τέλος του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής η επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας υπερισχύει σε περίπτωση Συρροής με κλαδική συλλογική σύμβαση εργασίας και πάντως δεν επιτρέπεται να περιέχει όρους εργασίας δυσμενέστερους για τους εργαζόμενους από τους όρους εργασίας εθνικών συλλογικών συμβάσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του νόμου αυτού.»

Ως εκ τούτου, με τις προϋποθέσεις του ως άνω νόμου οι εργαζόμενοι στην γεωργία μπορούν να υπογράψουν ελεύθερα Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας και να καθορίζουν τους όρους αμοιβής και εργασίας τους και πάντως σε κάθε περίπτωση, διέπονται από τους όρους των Εθνικών Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας, που σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 8 του ως άνω νόμου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ορίζονται τα παρακάτω: «Οι εθνικές γενικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας καθορίζουν τους ελάχιστους μη μισθολογικούς όρους εργασίας, που ισχύουν για τους εργαζόμενους όλης της χώρας. Βασικοί μισθοί, βασικά ημερομίσθια, κάθε είδους προσαυξήσεις αυτών και γενικά κάθε άλλος μισθολογικός όρος, ισχύουν μόνο για τους εργαζόμενους που απασχολούνται από εργοδότες των συμβαλλομένων εργοδοτικών οργανώσεων και δεν

επιτρέπεται να υπολείπονται του νόμιμου νομοθετημένου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου.»

Από την ισχύ του ν.1876/1990 έως σήμερα, δεν έχουν καταχωρηθεί στο αρχείο της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου μας κλαδικές ή ομοιοεπαγγελματικές Σ.Σ.Ε. (τοπικές ή εθνικές) για τους εργαζόμενους στη γεωργία.

Εφόσον δεν ακολουθείται το νομοθετικό πλαίσιο που αναπτύχθηκε στις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος, θα εφαρμοστούν οι διατάξεις της υποπαρ. ΙΑ.11 του Ν.4093/2012, για τον κατώτατο νόμιμο μισθό και ημερομίσθιο για τους εργαζομένους ιδιωτικού δικαίου όλης της χώρας. Διευκρινίζεται ότι σε κάθε περίπτωση οι όροι αμοιβής και εργασίας για τους ως άνω εργαζόμενους, δεν επιτρέπεται να υπολείπονται των όσων ορίζονται στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου.

Περαιτέρω, επισημαίνουμε ότι οι όροι ατομικών συμβάσεων εργασίας που αποκλίνουν από τους κανονιστικούς όρους συλλογικών συμβάσεων εργασίας είναι επικρατέστεροι, εφ' όσον παρέχουν μεγαλύτερη προστασία στους εργαζόμενους (§2 του αρ. 7 ν.1876/1990).

Δ. Σχετικά με την ασφαλιστική και ιατροφαρμακευτική κάλυψη των εργατών γης σας ενημερώνουμε ότι:

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν.3232/04 (ΦΕΚ 48,Α), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 52 του ν.3518/06 (ΦΕΚ 272,Α), στην ασφάλιση του πρώην ΟΓΑ υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια, από 1/1/2007, εξαιρουμένων της ασφαλίσεως του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ: α) οι απασχολούμενοι με αμοιβή σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις ή σε αγροτικούς συνεταιρισμούς, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή και το μέγεθος αυτών (απασχολούμενοι σε ιχθυοκαλλιέργειες, βουστάσια, πτηνοτροφεία κλπ, (μορφής Α.Ε και Ε.Π.Ε), β) οι αλλιεργάτες (ημεδαποί και μετακλητοί αλλοδαποί) της παράκτιας και μέσης αλιείας, γ) οι αλλοδαποί εργαζόμενοι που προσκαλούνται να απασχοληθούν στην αγροτική οικονομία ή στις ανωτέρω επιχειρήσεις από την είσοδό τους στη χώρα.

Από 1/1/2017 οι ανωτέρω ασφαλισμένοι καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές μισθωτού βάσει του άρθρου 38 σε συνδυασμό με την παρ.5 άρθρου 40 του ν.4387/16 (ΦΕΚ 85,Α), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν.4425/2016 (Α,185).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 του ν.3863/2010 (ΦΕΚ 115,Α), όπως ισχύει, οι απασχολούμενοι ως εργάτες γης σε εργασίες καλυπτόμενες από την ασφάλιση του πρώην ΟΓΑ σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 27 του ν.2639/1988, καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές μέσω του εργόσημου, ύψους 10% επί της αξίας των καταβαλλόμενων αμοιβών για κύρια σύνταξη, υγειονομική περίθαλψη και για τον Λογαριασμό Αγροτικής Εστίας (ΛΑΕ). Τα ανωτέρω εξακολουθούν να εφαρμόζονται και μετά την 1/1/2017.

Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με το άρθρο 13 α του ν.4251/2014 (ΦΕΚ 80, Α), όπως προστέθηκε με το άρθρο 58 του ν.4384/2016 (ΦΕΚ 78, Α), οι πολίτες τρίτων χωρών που στερούνται τίτλου διαμονής στη χώρα, οι οποίοι απασχολούνται για την αντιμετώπιση επειγουσών αναγκών αγροτικής εκμετάλλευσης, ασφαλίζονται με εργόσημο.

Όσον αφορά την χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας για υγειονομική περίθαλψη στους ανωτέρω σας γνωρίζουμε ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του ν.4529/2018, για την περίοδο 1/3/2018 έως 28/2/2019, ισχύουν τα εξής:

α) οι μισθωτοί ασφαλισμένοι του Ε.Φ.Κ.Α. θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει πενήντα (50) ημέρες ασφάλισης κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή κατά το τελευταίο δεκαπεντάμηνο πριν από την ημερομηνία επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου, χωρίς να συνυπολογίζονται οι ημέρες εργασίας που πραγματοποιήθηκαν κατά το τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο του δεκαπενταμήνου.

β) οι μη μισθωτοί ασφαλισμένοι του Ε.Φ.Κ.Α. θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δύο (2) μήνες ασφάλισης κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο πριν από την ημερομηνία προσέλευσης ή επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου και να έχουν καταβληθεί οι απαιτούμενες ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με το ν.4387/2016. Αν υπάρχει οφειλή, η ασφαλιστική ικανότητα ανανεώνεται ανά μήνα, εφόσον η οφειλή έχει εξοφληθεί ή ρυθμιστεί και τηρείται η εξόφληση των δόσεων.

γ) οι εργάτες γης (ημεδαποί και αλλοδαποί) που απασχολούνται αυτοτελώς σε γεωργικές κτηνοτροφικές - εκμεταλλεύσεις (ατομική ή σε μορφή Ο.Ε.-Ε.Ε.) ασφαλιζονται στον πρώην ΟΓΑ του ΕΦΚΑ ως αυτοτελώς απασχολούμενοι εφόσον έχουν εγγραφεί στα Μητρώα Ασφάλισης Αγροτών και οι αλλοδαποί αφού υποβάλλουν, με το Δελτίο Απογραφής, δικαιολογητικά νόμιμης και μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα αμειβόμενοι με εργόσημο θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει εκατόν πενήντα (150) ημέρες ασφάλισης το προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή το τελευταίο δωδεκάμηνο πριν την ημερομηνία προσέλευσης ή επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου.

δ) οι μετακλητοί εργάτες γης-πολίτες τρίτων χωρών που έως την έναρξη ισχύος του ν.4387/2016 υπάγονταν στην ασφάλιση του ΟΓΑ ως μισθωτοί-ανειδίκευτοι εργάτες, ασφαλιζονται από 1/1/2017 ως μισθωτοί στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 40 του ν.4387/2016, και αποκτούν ασφαλιστική ικανότητα για υγειονομική περίθαλψη από την πρώτη ημέρα εργασίας τους και για όσο χρονικό διάστημα απασχολούνται σύμφωνα με τη σύμβαση εργασίας τους.

Πέραν των ανωτέρω, σας γνωρίζουμε ότι η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου μας δέχεται κατά καιρούς, μέσω της διπλωματικής οδού, ρηματικές διακοινώσεις άλλων Πρεσβειών με τις οποίες εκφράζουν το ενδιαφέρον τους για έναρξη Διμερών Συνομιλιών με την χώρα μας. Η αρμόδια Δνση του Υπουργείου μας σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών, αφού εξετάσει με προσοχή τα υποβληθέντα αιτήματα και κρίνει ότι μέσω της σύναψης μιας νέας Διμερούς Συμφωνίας Κ.Α. κλασσικού τύπου, με μία τρίτη χώρα, θα προκύψει αμοιβαίο όφελος, προχωρά στις δέουσες ενέργειες.

Ε. Όσον αφορά στο νομοθετικό πλαίσιο για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας πολιτών τρίτων χωρών, σας ενημερώνουμε τα κάτωθι:

1. Η διαδικασία πρόσβασης στην αγορά εργασίας της χώρας μας των πολιτών από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Ν. 4251/2014 (ΦΕΚ Α/80) με τις τροποποιήσεις του.

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ)¹, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν.4251/2014, καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός θέσεων για εξαρτημένη εργασία, για εποχική εργασία, ως αλιεργάτες και για απασχόληση υψηλής εξειδίκευσης, ανά Περιφέρεια και ειδικότητα απασχόλησης, που θα καλυφθούν με μετακλήσεις πολιτών τρίτων χωρών, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Με την ίδια απόφαση μπορεί να προβλέπεται προσαύξηση του

¹ Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Ναυτιλίας και Αιγαίου, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, που εκδίδεται κατά το τελευταίο τρίμηνο κάθε δεύτερου έτους.

ανώτατου αριθμού θέσεων έως 10%, ώστε να καλύπτονται απρόβλεπτες και έκτακτες ανάγκες.

Για την έκδοση της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης λαμβάνονται υπόψη, υποχρεωτικά, η γνώμη: (α) της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, (β) του ΟΑΕΔ, καθώς και (γ) των Περιφερειών της χώρας, κατόπιν ερωτήματος των Υπουργών Εσωτερικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης αναφορικά με τις υπάρχουσες ανάγκες εργασίας στην ελληνική επικράτεια. Οι ανάγκες αυτές προσδιορίζονται, ιδίως, με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: τη διαβούλευση μεταξύ της Περιφέρειας και εργοδοτικών φορέων, το συμφέρον της εθνικής οικονομίας, τη σκοπιμότητα της απασχόλησης, την προσφορά εργασίας από ημεδαπούς, ευρωπαίους πολίτες ή νομίμως διαμένοντες στη χώρα πολίτες τρίτων χωρών ανά ειδικότητα και τα ποσοστά ανεργίας ανά τομέα απασχόλησης.

Με βάση τις θέσεις εργασίας που προβλέπονται στην ανωτέρω Κ.Υ.Α, κάθε εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει προσωπικό για εξαρτημένη εργασία ή εποχική εργασία ή αλιεργάτες καταθέτει αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του, στην οποία αναφέρονται ο αριθμός των θέσεων εργασίας, τα στοιχεία και η ιθαγένεια των προς απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών, η ειδικότητα, καθώς και το χρονικό διάστημα της απασχόλησης. Η αίτηση συνοδεύεται: (α) από έγκυρη σύμβαση εργασίας από την οποία προκύπτει ότι η αμοιβή του είναι ίση, τουλάχιστον, με τις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη και (β) εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου ή αντίγραφο δήλωσης φορολογίας νομικού προσώπου από τα οποία να προκύπτει η δυνατότητα του εργοδότη να καταβάλει τις μηνιαίες αποδοχές όπως αυτές ορίζονται στη σύμβαση εργασίας.

Η σύμβαση εργασίας για εξαρτημένη εργασία πρέπει να καλύπτει το χρονικό διάστημα για ένα τουλάχιστον έτος στην Ελλάδα. Στην εποχική εργασία στην αγροτική οικονομία (εργάτες γης, κτηνοτρόφοι) και αλιεργάτες το χρονικό διάστημα μετάκλησης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δυο (2) μηνών.

Στην εποχική εργασία ο εργοδότης υποχρεούται να συνοδεύσει την αίτησή του μεταξύ άλλων με έγκυρη σύμβαση εργασίας για το σκοπό της εποχικής εργασίας, υπογεγραμμένη από τον εργοδότη που είναι εγκατεστημένος στην ελληνική επικράτεια. Στη σύμβαση εργασίας αναγράφονται: α) το είδος της απασχόλησης και η ημερομηνία έναρξης αυτής, β) ο τόπος που λαμβάνει χώρα αυτή, γ) η ημερομηνία έναρξης αυτής, δ) η διάρκεια της απασχόλησης, ε) ο αριθμός των ωρών εργασίας, ο οποίος θα είναι συγκεκριμένος ανά ημέρα, εντός της εβδομάδας ή του μήνα, στ) η αμοιβή του εργαζομένου, η οποία δεν μπορεί να είναι, σε καμία περίπτωση, μικρότερη από τις αποδοχές ανειδίκευτου εργαζομένου, ζ) το ύψος του ενδεχόμενου επιδόματος αδείας, εφόσον προβλέπεται από τη σύμβαση και η) κάθε άλλο όρο εργασίας, κατά περίπτωση καθώς και αποδεικτικά στοιχεία ότι παρέχεται στον εργαζόμενο κατάλληλο κατάλυμα. Όταν το κατάλυμα παρέχεται από τον εργοδότη, αυτός οφείλει αφ' ενός να διασφαλίζει ότι το κατάλυμα πληροί τις απαιτούμενες από τις κείμενες υγειονομικές διατάξεις προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας, υπό τον έλεγχο των αρμόδιων υπηρεσιών, αφ' ετέρου να ενημερώνει την αρμόδια αρχή για οποιαδήποτε αλλαγή αυτού.

Επιπλέον, ο εργοδότης υποχρεούται να καταθέσει αποδεικτικά στοιχεία ότι παρέχεται στον εργαζόμενο κατάλληλο κατάλυμα, όπως αυτό ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 43 του Ν. 4025/2011 (Α' 228), όπως ισχύει. Όταν

το κατάλυμα παρέχεται από τον εργοδότη, αυτός οφείλει αφ' ενός να διασφαλίζει ότι το κατάλυμα πληροί τις απαιτούμενες από τις κείμενες υγειονομικές διατάξεις προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας, υπό τον έλεγχο των αρμόδιων υπηρεσιών, αφ' ετέρου να ενημερώνει την αρμόδια αρχή για οποιαδήποτε αλλαγή αυτού. Εφόσον απαιτείται από τον εποχικά εργαζόμενο να καταβάλει μίσθωμα, ο εργοδότης προσφέρει στον εποχικά εργαζόμενο μισθωτήριο συμβόλαιο ή ισοδύναμο έγγραφο που αναγράφει σαφώς τους όρους ενοικίασης αυτού. Σε κάθε περίπτωση, το ύψος του μισθώματος πρέπει να είναι ανάλογο με την αμοιβή του εποχικά εργαζομένου και την ποιότητα του καταλύματος, ενώ δεν εκπίπτει αυτομάτως από το μισθό του εποχικά εργαζομένου. Όταν το κατάλυμα δεν παρέχεται από τον εργοδότη, ο εργοδότης οφείλει να προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι ο εποχικά εργαζόμενος διαθέτει εξ ιδίων κατάλυμα, το οποίο πληροί τις απαιτούμενες από το νόμο προδιαγραφές.

Η εθνική θεώρηση εισόδου για εποχική εργασία παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας αποκλειστικά για την παροχή της συγκεκριμένης εργασίας και στον συγκεκριμένο εργοδότη, ύστερα από πρόσκληση του οποίου αυτή χορηγήθηκε.

Στην παρ. 1 του άρθρου 15 του ν.4251/14, προβλέπεται ότι ο πολίτης τρίτης χώρας, στον οποίο χορηγείται άδεια διαμονής για εξαρτημένη εργασία, θα πρέπει να αμείβεται, κατ' ελάχιστον, με τις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη, γεγονός που διασφαλίζει, κατά το δυνατόν, την ύπαρξη ενός ικανοποιητικού βιοτικού επιπέδου γι' αυτόν και την οικογένεια του και του δίνει την δυνατότητα να ενταχθεί ομαλά στην κοινωνική ζωή της χώρας μας.

Οι πολίτες τρίτων χωρών, που διαμένουν και εργάζονται νόμιμα στην χώρα μας, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 21 του Ν.4251/2014, έχουν τα ίδια εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα με τους Έλληνες εργαζόμενους. Επομένως, εφαρμόζονται και για αυτούς οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας όσον αφορά θέματα όπως ο χρόνος εργασίας και οι αμοιβές, ενώ απολαμβάνουν και τις ανάλογες παροχές από τους δημόσιους ασφαλιστικούς οργανισμούς στους οποίους ασφαλίζονται.

Με το άρθρο 58 του ν.4384/2016, προστέθηκε το άρθρο 13^Α στο ν. 4251/2014, σύμφωνα με το οποίο παρέχεται η δυνατότητα απασχόλησης παράτυπα διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών για την εξυπηρέτηση επειγουσών αναγκών της αγροτικής οικονομίας. Ορίζεται ειδική διαδικασία για την κάλυψη θέσεων, που δεν έχουν πληρωθεί με τη διαδικασία της μετάκλησης, για εξαρτημένη και εποχική εργασία στην αγροτική οικονομία. Συγκεκριμένα, ο εργοδότης υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για να συνάψει σύμβαση εργασίας με παράτυπα διαμένοντα πολίτη τρίτης χώρας. Η εν λόγω αίτηση συνοδεύεται από Υπεύθυνη Δήλωση του εργοδότη ότι αντιμετωπίζει κατάσταση ανωτέρας βίας και δεν μπορεί να συνάψει νόμιμη σύμβαση. Η αρμόδια υπηρεσία εξετάζει την αίτηση κατ' εφαρμογή της προαναφερθείσας ΚΥΑ (αριθμό κενών θέσεων, αντιστοιχία καλλιεργήσιμης έκτασης και ζωικού κεφαλαίου ανά εργαζόμενο) και διαβιβάζει αμελλητί τις εγκριτικές αποφάσεις στην κατά τόπο αρμόδια Αστυνομική Δ/νση. Η αρμόδια Αστυνομική Δ/νση εκδίδει για κάθε πολίτη τρίτης χώρας απόφαση απέλασης και στη συνέχεια αναβολή απομάκρυνσης. Στη συνέχεια η αρμόδια Υπηρεσία της Περιφέρειας εκδίδει άδεια εργασίας εξάμηνης διάρκειας ισόχρονη με την αναβολή απομάκρυνσης.

2. Κυρώσεις και μέτρα κατά εργοδοτών που απασχολούν παράτυπα διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών - Ν.4052/2012 (ΦΕΚ Α/41).

Στο άρθρο 79 του ν. 4052/2012 προβλέπεται η απαγόρευση της απασχόλησης πολιτών τρίτων χωρών που βρίσκονται παράνομα στο έδαφος της χώρας μας.

Με βάση τις διατάξεις του άρθρου 91 του ν.4052/2012, το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας καθίσταται ο βασικός ελεγκτικός μηχανισμός για τον έλεγχο της τήρησης της συγκεκριμένης απαγόρευσης από τους εργοδότες και τις επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του εν λόγω νόμου, ο εργοδότης, που παρά την απαγόρευση, απασχολεί παράνομα διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών οφείλει να καταβάλλει τις οφειλόμενες προς αυτούς αμοιβές, καθώς και τις ασφαλιστικές εισφορές προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης με βάση την ισχύουσα εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία. Ειδικότερα : «1. Ο εργοδότης που απασχολεί παράνομα διαμένοντα πολίτη τρίτης χώρας οφείλει: α) να καταβάλει σε αυτόν όλες τις οφειλόμενες αμοιβές. Το συμφωνημένο επίπεδο αποδοχών θεωρείται ότι είναι τουλάχιστον ο ελάχιστος μισθός ή το ημερομίσθιο που προβλέπεται από τη νομοθεσία, τις κλαδικές, ομοιοεπαγγελματικές, επιχειρησιακές, σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική στους συγκεκριμένους επαγγελματικούς κλάδους ή στη συγκεκριμένη επιχείρηση, εκτός εάν ο εργοδότης ή ο εργαζόμενος αποδείξουν ότι οι οφειλόμενες αμοιβές ήταν διαφορετικές εντός των πλαισίων της ισχύουσας νομοθεσίας, β) να καταβάλει στους αρμόδιους φορείς ποσό ίσο προς κάθε εισφορά και φόρο που θα κατέβαλε ο εργοδότης εάν ο πολίτης τρίτης χώρας είχε απασχοληθεί νόμιμα, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών προστίμων με τις προσυζητήσεις τους, γ) να καταβάλει κάθε δαπάνη που απαιτήθηκε για την αποστολή των καθυστερούμενων οφειλών στη χώρα στην οποία ο πολίτης τρίτης χώρας έχει επιστρέψει ή έχει υποχρεωθεί να επιστρέψει. 2. Για την εφαρμογή των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1, θεωρείται κατά τεκμήριο ότι η σχέση απασχόλησης διήρκεσε τουλάχιστον τρεις μήνες, εκτός εάν, μεταξύ άλλων, ο εργοδότης ή ο εργαζόμενος αποδείξουν το αντίθετο».

Για τη διευκόλυνση καταγγελιών των παράνομα απασχολούμενων μεταναστών σύμφωνα με το άρθρο 83 ορίζεται ότι: «1. Οι παράνομα απασχολούμενοι μπορούν, όπως κάθε νόμιμα απασχολούμενος εργαζόμενος, να υποβάλουν οι ίδιοι ή αντ' αυτών με τη συναίνεσή τους στα κατά τόπους εργατικά κέντρα, κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του ν. 3386/2005 (Α' 212), κάθε καταγγελία που προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία κατά του εργοδότη τους.

2. Η παροχή συνδρομής σε πολίτες τρίτων χωρών για την υποβολή καταγγελίας δεν θεωρείται σε καμία περίπτωση υποβοήθηση του παράνομα απασχολούμενου σε παράνομη είσοδο, διέλευση και διαμονή».

Με το άρθρο 86, δίνεται η δυνατότητα στους παράνομα απασχολούμενους πολίτες τρίτων χωρών «να προσφεύγουν στα αρμόδια δικαστήρια και στις αρμόδιες αρχές για την διεκδίκηση των οφειλομένων και την εν γένει διεκδίκηση των νόμιμων δικαιωμάτων τους σύμφωνα με την κείμενη εργατική νομοθεσία και να εκτελούν τις σχετικές δικαστικές αποφάσεις κατά των εργοδοτών τους ακόμα και αν έχουν επιστρέψει ή έχουν υποχρεωθεί να επιστρέψουν στην χώρα τους».

Αναφορικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε εργοδότες που απασχολούν παράνομα μετανάστες υπηκόους τρίτων χωρών, στο Άρθρο 85 ορίζεται:

Σε περίπτωση παράβασης της απαγόρευσης του άρθρου 79, επιβάλλεται στον εργοδότη, με τη διαπίστωσή της ή την κοινοποίησή της, από τους αρμόδιους Επιθεωρητές Εργασίας του Σ.ΕΠ.Ε., κατά δέσμια αρμοδιότητά τους, χρηματική κύρωση πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ ανά παράνομα απασχολούμενο πολίτη τρίτης χώρας. Σε περίπτωση υποτροπής του εργοδότη, μέσα σε διάστημα τεσσάρων (4) ετών από τη διενέργεια του αρχικού ελέγχου, διπλασιάζεται το ύψος της χρηματικής κύρωσης ανά εργαζόμενο.

Σύμφωνα με το άρθρο 87, στους εργοδότες που παραβαίνουν τις διατάξεις του άρθρου 79 επιβάλλονται σωρευτικά με τις λοιπές διοικητικές κυρώσεις:

A) Από την κατά περίπτωση αρμόδια Αρχή:

α) αποκλεισμός από όλες ή ορισμένες δημόσιες παροχές, ενισχύσεις ή επιδοτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για διάστημα που μπορεί να ανέλθει έως τα πέντε έτη,

β) αποκλεισμός από όλες τις δημόσιες συμβάσεις, όπως ορίζονται στο άρθρο 1 της Οδηγίας 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, για διάστημα που μπορεί να ανέλθει έως τα πέντε έτη,

γ) προσωρινή ή οριστική ανάκληση της άδειας λειτουργίας των εγκαταστάσεων στις οποίες έχει διαπραχθεί η παράβαση.

B) α) Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης, στις οποίες έχει διαπραχθεί η παράβαση, για χρονικό διάστημα έως τρεις (3) ημέρες με αιτιολογημένη πράξη του Ειδικού Επιθεωρητή ή με αιτιολογημένη πράξη του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης του Σ.ΕΠ.Ε. ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου Επιθεωρητή Εργασίας.

β) Προσωρινή άνω των τριών ημερών ή οριστική διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης στις οποίες έχει διαπραχθεί η παράβαση με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Ειδικού Επιθεωρητή ή του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης του Σ.ΕΠ.Ε..

Η εκτέλεση των διοικητικών κυρώσεων προσωρινής και οριστικής διακοπής γίνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.

Σύμφωνα με το άρθρο 88 του Ν. 4052/2012, ο εργοδότης που: α) απασχολεί εκ προθέσεως παράνομα διαμένοντες ΥΤΧ των οποίων η απασχόληση συνεχίζεται ή επαναλαμβάνεται συστηματικά ή/και β) απασχολεί εκ προθέσεως ταυτόχρονα σημαντικό αριθμό παράνομα διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών ή/και γ) απασχολεί εκ προθέσεως παράνομα διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών των οποίων η απασχόληση συνοδεύεται με ιδιαίτερα καταχρηστικούς όρους εργασίας, τιμωρείται, ανεξάρτητα από την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον πέντε (5) μηνών. Όποιος απασχολεί παράνομα διαμένοντες ανηλίκους, που είναι πολίτες τρίτων χωρών, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Όταν η απασχόληση παράνομα διαμενόντος ΥΤΧ έχει διαπραχθεί από εργοδότη, ο οποίος χρησιμοποιεί την εργασία ή τις υπηρεσίες παράνομα διαμενόντος πολίτη τρίτης χώρας, γνωρίζοντας ότι είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων, επιβάλλεται σε αυτόν η προβλεπόμενη ποινή της παραγράφου 3 του άρθρου 323Α Π.Κ που προβλέπει ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

Γ) Ημερήσια και εβδομαδιαία απασχόληση - Ρεπό

1. Με το άρθρο 2 του Π.Δ. 27-6/4-7-1932 (ΦΕΚ Α΄ 212) «Περί κωδικοποίησης και συμπληρώσεως των περί οκτάωρου εργασίας διατάξεων», καθιερώθηκε στις βιομηχανικές, βιοτεχνικές επιχειρήσεις και εργασίες, οι οποίες καθορίζονται περιοριστικά στο άρθρο 1 αυτού, οκτάωρη ημερήσια και σαρανταοκτάωρη εβδομαδιαία απασχόληση, ενώ με νεότερες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, η εφαρμογή τους επεκτάθηκε και σε άλλες επιχειρήσεις. Επιπροσθέτως, με το άρθρο 6 της από 14/02/84 ΕΓΣΕΕ, η διάρκεια της εβδομαδιαίας εργασίας των εργαζομένων που απασχολούνται με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου σε οποιοδήποτε εργοδότη όλης της χώρας, ορίστηκε σε 40 ώρες.

2. Περαιτέρω, στους εργαζόμενους θα πρέπει να εξασφαλίζεται ανά εβδομάδα, ελάχιστη περίοδος συνεχούς ανάπαυσης εικοσιτεσσάρων (24) ωρών, [...] στις οποίες προστίθενται οι έντεκα (11) συνεχείς ώρες της ημερήσιας ανάπαυσης του άρθρου 3 του Π.Δ. 88/99, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. [Άρθρο 3 του Π.Δ. 76/2005 (Α΄117) που αντικατέστησε το άρθρο 5 του Π.Δ. 88/1999 (Φ.Ε.Κ. Α΄ 94) σε συνδυασμό με την περίπτωση 2 της υποπαραγράφου ΙΑ.14 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012].

Κατά τα λοιπά αρμόδιο να απαντήσει είναι το συνενωτώμενο Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ